

Доходи/витрати від первісного визнання біологічних активів становлять різницю між вартістю активів і витратами на здійснення їх біологічних перетворень і включаються до складу інших операційних доходів/витрат.

Щодо фінансового результату від основної діяльності, то його склад і методика відображення на звітну дату визначається п. 19-22 П(С)БО № 30 [5].

Висновки. Для ефективного використання лісових ресурсів у ринкових умовах господарювання необхідно розробити таку систему кількісно-вартісного оцінювання та обліку лісових насаджень, застосування якої дасть можливість характеризувати не тільки повноту та інтенсивність лісокористування, але й враховувати деструктивні еколого-економічні зміни, які відбуваються у лісовому біогеоценозі. Основу системи складатимуть натуральні і вартісні показники, які практично застосовуються в бухгалтерському обліку, статистичній звітності і обліку лісового фонду. Це дасть змогу не тільки забезпечити самоокупність галузі, але і перевести лісове господарство з витратної частини бюджету у дохідну.

Література

1. **Постанова** Кабінету Міністрів України № 253 від 21 лютого 2007 р. "Про порядок використання у 2007 р. коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів з ведення лісового і мисливського господарства та для створення захисних лісових насаджень і полезахисних лісових смуг"// Урядовий кур'єр. Орієнтир. – 2007, № 10. – С. 3-5.

2. **Податкова** система. Хрестоматія. – Зб. систематизованого законодавства. – К.: Вид-во "Блиц-інформ". – 2006, вип. 1. – 242 с.

3. **Бухгалтерський** учет. Хрестоматія – Сб. систематизованого законодавства. – К.: Изд-во "Блиц-інформ". – 2007, вип. 1. – 226 с.

4. **Облік** сільськогосподарської діяльності: Навч. пос./ За ред. Жука В.М. – К.: Вид-во ТОВ "Юр-Агро-Веста", 2007. – 368 с.

5. П(С)БО 30 "Біологічні активи"// www.liga.kiev.ua.

6. **Облік** капітальних інвестицій в багаторічні насадження сільгосп підприємств// www.glavbuh.com.ua/4-1-/2004/24.doc.

УДК 658.14

*Магістрант В.Д. Джунковський; проф. М.М. Павлишенко,
канд. екон. наук – Львівська КА*

ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ

Оптимальної структури капіталу має прагнути кожен підприємець. При формуванні капіталу потрібно дотримуватись певних принципів та переваг того чи іншого виду капіталу. Структура капіталу визначає багато аспектів не тільки фінансової, але також і операційної та інвестиційної його діяльності, здійснює активний вплив на кінцеві результати його діяльності.

*Undergraduate V.D. Dzhunkovskyy; prof. M.M. Pavlyshenko – L'viv commercial
academy*

Formation of optimum structure of the capital

Optimum structure to the capital, which purpose owes each businessman aspires. At formation of the capital it is necessary to adhere to principles of formation and advantages of this or that kind to the capital. The structure to the capital defines (determines) many aspects not only financial, but also too of operational and his (its) investment activity, carries out active influence on final results of his activity.

Капітал – загальна вартість засобів у грошовій, матеріальній та нематеріальній формах, що інвестовано в його активи.

Основна мета формування капіталу – задоволення потреби у придбанні нематеріальних активів і оптимізації його структури з позиції його виконання.

Принципи формування капіталу:

- врахування перспектив розвитку;
- забезпечення відповідності обсягу залученого капіталу та обсягу активів підприємства;
- забезпечення оптимальності структури капіталу;
- забезпечення мінімізації затрат при формуванні капіталу з різних джерел;
- забезпечення високоефективного використання капіталу у ході діяльності.

Структура капіталу, що використовується підприємством, визначає багато аспектів не тільки фінансової, але й операційної та інвестиційної його діяльності, активно впливає на кінцеві результати його діяльності. Вона впливає на коефіцієнт рентабельності активів та власного капіталу (тобто на рівень економічної та фінансової рентабельності підприємства), визначає систему коефіцієнтів фінансової стійкості та платоспроможності (тобто рівень основних фінансових ризиків) та в підсумку, формує співвідношення доходності та ризику у ході розвитку підприємства.

Оптимальною структурою капіталу, при якій досягається найбільш ефективна пропорційність між коефіцієнтами фінансової рентабельності та фінансової стійкості.

$$K_{\text{фр}} = \frac{ЧП}{ВК} * 100 \rightarrow \text{MAX} \quad K_{\text{фс}} = \frac{ВК}{K} \rightarrow 1$$

де: *ЧП* – чистий прибуток; *ВК* – власний капітал; *K* – весь капітал.

Процес оптимізації капіталу потрібно здійснювати в наступній послідовності:

- аналіз капіталу підприємства;
- визначення основних чинників, що впливають на формування структури капіталу:
 - об'єктивні (галузь, кон'юнктура ринку й ін.);
 - суб'єктивні (стадія життєвого циклу підприємства);
- оптимізація структури капіталу:
 - максимізація рівня фінансової рентабельності. Це здійснюється з використанням фінансового лівереджу;
 - мінімізація вартості капіталу. Цього можна досягти шляхом мінімальної зваженої вартості капіталу;
 - згідно з критерієм мінімізації фінансових ризиків.

Визначення оптимальної структури капіталу вимагає вибору компромісу між ризиком та доходністю, що ґрунтується на положенні того, що:

- зростання долі позикового капіталу підвищує, звеличує мінливість значень чистого грошового потоку, тобто підвищує фінансовий ризик;
- більш високе значення долі позикового капіталу забезпечує більше значення доходності на власний капітал, підвищує рентабельність власного капіталу підприємства, і підвищує величину прибутку, що отримується. Але підвищення долі позикового капіталу має наслідком зростання фінансового ризику (тобто недостатності у підприємства коштів для сплати відсотків за кредитами).

Щоб мінімізувати фінансові ризики під час діяльності підприємства потрібно дотримуватися відповідної структури активу та пасиву. А сама сума власного капіталу та довгострокових зобов'язань мають перевищувати суму необігових активів підприємства, тобто сума обігових активів має перевищувати суму короткострокових зобов'язань. В наслідок дотримання цієї структури ми отримуємо вільні обігні кошти, які підприємство використовує для покриття ризиків. Структуру пасиву та активу капіталу зображено на рис. 1.

Актив	Пасив
Необігні засоби	Власний капітал
	Довгострокові зобов'язання
Обігні кошти	Короткострокові зобов'язання

Рис. 1. Структура активу та пасиву балансу

В умовах ринкової економіки для підприємств усіх форм власності й організаційно-правового статусу основними джерелами формування фінансового капіталу є як власні, так і позикові кошти.

При вирішенні питання обґрунтування схеми формування структури капіталу та вибору джерел його, фінансування власник підприємства стикається з проблемою вибору фінансування свого підприємства. Змішане фінансування передбачає формування капіталу як за рахунок власних, так і за рахунок позичкових коштів, що залучаються у різних пропорціях. Оптимальною структурою капіталу вважається та структура у якій більшу частку має власний капітал. Звичайно, для кожного підприємства є своя оптимальна структура залежно від виду діяльності.

Формуючи структуру капіталу підприємства власник має оцінити переваги вибраної ним структури капіталу. До переваг власного капіталу можна віднести такі твердження:

- власний капітал є фінансовою основою підприємства;
- залучення власного капіталу є більш простим порівняно з залученням позикового капіталу, бо пов'язане з тим, що із збільшенням капіталу власники та менеджери підприємства без необхідності отримання згоди з іншими господарюючими суб'єктами вирішують самостійно;
- власний капітал забезпечує більш високу можливість генерування прибутку в усіх сферах діяльності;

Також варто не забувати про переваги позичкового капіталу:

- достатньо широкі можливості залучення, особливо при високому кредитному рейтингу підприємства;
- забезпечує ріст фінансового потенціалу підприємства при необхідності істотного розширення його активів та зростанню темпів росту обсягів його господарської діяльності;
- можливість генерувати приріст фінансової рентабельності (коефіцієнт рентабельності власного капіталу).

Література

1. **Економіка** підприємств: підручник/ За ред. С.Ф. Покропивного. – К: КНЕУ. – 2004. – 528.
2. **Економічна** енциклопедія.: У трьох томах. – Т.І/ Редкол.: С.В. Мочерний та ін, т.3. – К.: Видав.центр "Академія", 2000. – 952 с.
3. **Основи** підприємств, фінансового менеджменту та маркетингу. – Львів: Д 995. – 134 с.
4. **Пойда-Носик Н.Н.** Фінансові ресурси підприємства// Фінанси України. – 2003, № 1. – С. 60-65.